

Overzicht rolverdeling bij een (dreigende) internationale kinderontvoering

Er is sprake van één internationale kinderontvoering wanneer een kind door een van de ouders met of zonder gezag wordt meegenomen naar een ander land om daar te gaan wonen of in dat land wordt achtergehouden, zonder dat de andere ouder met gezag daar toestemming voor heeft gegeven. Het kan dan gaan om een ontvoering van het kind vanuit Nederland naar een ander land, dan wel vanuit een ander land naar Nederland.

In Nederland houden diverse instanties zich bezig met internationale kinderontvoering. De voornaamste zijn:

- Het Centrum Internationale Kinderontvoering;
- De Centrale autoriteit internationale kinderaangelegenheden, onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid;
- De advocatuur;
- De rechtbank en het gerechtshof in Den Haag;

Daarnaast zijn ook andere partijen betrokken, te weten:

- Het ministerie van Buitenlandse Zaken
- De Raad voor de Kinderbescherming
- De Politie
- Het Openbaar Ministerie

Hieronder wordt in eerst de rol beschreven van de eerst genoemde instanties.

Centrum Internationale Kinderontvoering:

- Wanneer sprake is van een (dreigende) internationale kinderontvoering kunt zich in eerste instantie wenden tot het Centrum Internationale Kinderontvoering.
- Dit centrum kan u informeren over wat u in uw situatie het beste kunt doen, hetzij om een ontvoering te voorkomen, dan wel door u te informeren welke stappen er mogelijk zijn wanneer een internationale kinderontvoering heeft plaats gevonden.
- Indien u een verzoek tot teruggeleiding van uw kind wil indienen kan het Centrum u behulpzaam zijn bij het invullen van een formulier waarmee u het verzoek kunt indienen.
- Een verzoek tot teruggeleiding heeft doorgaans tot gevolg dat er een juridische procedure wordt opgestart bij de rechtbank.
- Het Centrum kan u dan ook helpen bij de keuze voor een advocaat die gespecialiseerd is in het onderwerp.
- Maar beter is het om met de andere ouder in gesprek te gaan met als doel een minnelijke schikking te bereiken over waar het kind het beste kan wonen. Een hulpmiddel hierbij is het instrument van cross border mediation.

- Binnen het Centrum is het Mediation Bureau gevestigd dat u over het instrument en de mogelijkheden voor uw situatie kan informeren.
- Het Centrum is te bereiken:
via email: info@kinderontvoering.org
per telefoon: +31 (0)88 800 9000 van 9.30 tot 16.30 uur
website: www.kinderontvoering.org
Het Mediation Bureau is te bereiken via het telefoonnummer +31 (0)88 8009009.

Centrale autoriteit internationale kinderaangelegenheden:

- De Centrale autoriteit (Ca) heeft tot taak het Haags Verdrag inzake de Burgerrechtelijke Aspecten van Internationale Kinderontvoering (Haags Kinderontvoeringsverdrag) uit te voeren.
- De Ca doet dit door verzoeken tot teruggeleiding in behandeling te nemen en te beoordelen of mogelijk sprake is van internationale kinderontvoering.
- Bij een ontvoering naar Nederland zal de Ca in eerste instantie de meenemende ouder vragen vrijwillig terug te keren. Daarbij zal de Ca deze ouder wijzen op de mogelijkheid van cross border mediation.
- Wanneer de meenemende ouder niet bereid is vrijwillig terug te keren en/of wanneer het niet lukt om een minnelijke schikking te bereiken, zal de Ca uw verzoek doorgeleiden naar de advocaat van uw keuze ten behoeve van het starten van een gerechtelijke procedure.
- Bij een ontvoering van uw kind naar het buitenland zal de Ca het verzoek tot teruggeleiding sturen naar de Centrale autoriteit van het land waar uw kind naar toe is overgebracht of waar het wordt achtergehouden.
- Is uw kind ontvoerd naar een land dat geen partij is bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag, dan zal de Ca uw verzoek naar het Nederlandse Ministerie van Buitenlandse Zaken sturen.
- Dit ministerie zal het verzoek vervolgens doorgeleiden naar de daarvoor verantwoordelijke autoriteiten in het buitenland.
- De Centrale autoriteit is te bereiken:
via email: kinderontvoering@minvenj.nl
per telefoon: +31 (0)70 370 6252 van 10.00 tot 12.30 uur
website: www.rijksoverheid.nl

Advocatuur:

- Een advocaat kan in geval van internationale kinderontvoering of ongeoorloofde achterhouding van een kind een verzoek tot teruggeleiding indienen bij de Centrale autoriteit, dan wel rechtstreeks bij de rechtbank in Den Haag. Ook kan de advocaat adviseren hoe te handelen als uw kind ongeoorloofd in het buitenland verblijft.
- Daarnaast kan de advocaat adviseren bij internationale omgangszaken en bijstand verlenen om internationale verhuistoestemming te vragen.
- In Nederland hebben in internationale kinderontvoeringszaken gespecialiseerde advocaten zich verenigd in de Vereniging IKO-advocaten (Dutch Association of International Child Abduction Lawyers, afgekort D.I.A.L.). Meer informatie is te vinden op www.diallawyers.org/nl
- Daarnaast hebben in het familierecht gespecialiseerde advocaten zich in Nederland verenigd in de Vereniging Familie- en erfrecht Advocaten Scheidingsmediators (Dutch Association of Specialized Family and Inheritance Lawyers Divorcemediators; afgekort vFAS). Meer informatie is te vinden op www.verenigingfas.nl
- Het Centrum Internationale Kinderontvoering beschikt over een lijst van advocaten die gespecialiseerd zijn in internationale kinderontvoering en kan u adviseren bij de keuze van een advocaat uit deze lijst.

De Rechtbank en het Gerechtshof in Den Haag:

- Zaken van internationale kinderontvoering worden in Nederland uitsluitend behandeld door de rechtbank in Den Haag.
- De rechtbank zal uw verzoek tot teruggeleiding zo mogelijk binnen zes weken behandelen.
- Bij een ingediend verzoek tot teruggeleiding zal de rechtbank starten met een regiezitting.
- Tijdens deze zitting zal de rechter de mogelijkheid van verwijzing naar cross border mediation met de ouders bespreken en waar mogelijk afspraken maken over omgang. Daarnaast wordt gezien wat aan inhoudelijke stukken nodig is om in een later stadium een beslissing te kunnen nemen.
- Wanneer de ouders in mediation geen algehele overeenstemming bereiken (of als mediation niet heeft plaatsgevonden), dan zal de rechtbank een bijzondere curator voor kinderen vanaf drie jaar benoemen en vervolgens in een zitting van de meervoudige kamer (met drie rechters) een beslissing nemen op het verzoek tot teruggeleiding.
- Bent u of u beiden het niet eens met de beslissing van de rechtbank, dan kan hoger beroep worden ingesteld bij het gerechtshof in Den Haag. Uw advocaat kan u daarover informeren.
- Het gerechtshof zal uw verzoek ook zo mogelijk binnen zes weken behandelen.
- Tegen een beslissing van het gerechtshof staat geen cassatieberoep open.

De rollen van de andere betrokken partijen:

Het ministerie van Buitenlandse Zaken

- Het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) speelt een bemiddelende rol in landen die niet zijn aangesloten bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 bij de terugkeer van ontvoerde kinderen naar Nederland. BZ doet dit op verzoek van de Ca. Voor deze zaken verstrekt BZ daarnaast informatie over de taken, verantwoordelijkheden en procedures aan ouders, familieleden, jeugdzorginstanties, politie en andere betrokkenen. Verder verwijst BZ door naar gespecialiseerde organisaties zoals het Centrum Internationale Kinderontvoering en de Ca.
- Wanneer een kind wordt ontvoerd van en naar landen die aangesloten zijn bij het Haags Kinderontvoeringsverdrag, speelt het ministerie van Buitenlandse Zaken in beginsel geen rol. Alleen op expliciet verzoek van de Ca kan BZ toch een (consulaire) rol spelen bij dergelijke zaken tussen verdragslanden.
- In beide situaties van kinderonvoering tussen twee derde landen waar in Nederland wonende kinderen bij zijn betrokken, verleent BZ reguliere consulaire bijstand b.v. door het verstrekken van een lijst van familierechtadvocaten. De achtergebleven ouder wordt tevens doorverwezen naar de lokale autoriteiten en het Centrum Internationale Kinderontvoering.

De Raad voor de Kinderbescherming

De Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) komt op voor de belangen van alle in Nederland verblijvende kinderen. De RvdK adviseert de rechter of het OM in echtscheidingszaken en strafzaken waarbij minderjarigen verdachte zijn, en de RvdK kan kinderschermingsmaatregelen of gezagsmaatregelen verzoeken bij de rechter. Zie voor algemene informatie over rol en taken de informatie op de website.

Bij internationale kinderonvoering kan de RvdK betrokken raken als hij ter zitting wordt opgeroepen om advies te geven aan de rechter (bij inkomende verzoeken tot teruggeleiding, of bij inkomende verzoeken tot vaststelling van een (internationale) omgangsregeling). Andersom kan, bij uitgaande verzoeken tot teruggeleiding, de RvdK gevraagd worden informatie te verstrekken over de situatie van het kind en/of over zijn (mogelijk) verblijf in Nederland. De RvdK heeft samenwerkingsafspraken gemaakt die zijn vastgelegd in een samenwerkingsprotocol, dat de taken beschrijft van de betrokken instanties bij een teruggeleiding.

De RvdK geeft de rechter advies, of kan een kinderschermingsmaatregel vragen wanneer een teruggeleidingsprocedure in Nederland wordt gevoerd. De Kinderrechter kan op grond van artikel 13, lid 4 Uitvoeringswet de minderjarige onder voorlopige voogdij van een Gecertificeerde Instelling (GI) plaatsen, teneinde een snelle teruggeleiding te bewerkstelligen. In de uitvoering van deze maatregel heeft de Raad geen uitvoeringstaak; de voogdij ligt voorlopig bij de GI. De RvdK heeft hierin nog wel een adviserende rol over het vervolg rondom de voorlopige maatregel.

De Politie:

- Het ontrekken van een kind aan het gezag van een ouder is een strafbaar feit.
- Daarvan kunt u of kan uw advocaat aangifte doen bij de politie. Daarmee wordt dan een strafrechtelijke procedure gestart.
- Uw aangifte kan leiden tot de gedwongen terugkeer van uw kind (en de meenemende ouder).
- De procedure, zoals hiervoor beschreven, is een civielrechtelijke procedure.
- Een civielrechtelijke procedure en een strafrechtelijke procedure kunnen naast elkaar lopen, maar kunnen elkaar ook doorkruisen en daarmee een obstakel vormen voor de teruggeleiding.
- Het verdient dan ook aanbeveling om, alvorens aangifte te doen, u eerst op de hoogte te laten stellen van de voor- en nadelen voor uw situatie.
- Hiervoor kunt u het beste contact opnemen met het Centrum Internationale Kinderontvoering of de Centrale autoriteit.

Het Openbaar Ministerie (OM):

- Het OM (de officier van justitie) heeft ook een rol wanneer de meenemende ouder zich niet houdt aan de uitspraak van de rechter om het kind terug te laten keren naar zijn gewone verblijfplaats.
- In een dergelijk geval kan de advocaat van de achtergebleven ouder de officier van justitie verzoeken uitvoering te geven aan de teruggeleiding met behulp van de sterke arm.

Voor meer informatie over de procedure van internationale kinderonvoering kunt u het informatieblad internationale kinderonvoering raadplegen. Meer uitgebreide informatie is te vinden in de Handreiking stelsel internationale kinderonvoering bij inkomende zaken, dan wel de Handreiking voor internationale kinderonvoeringszaken naar het buitenland. Het informatieblad en beide handreikingen zijn te vinden op de website van de rijksoverheid: www.rijksoverheid.nl/brochuresoverinternationalekinderontvoering.

Colofon

Dit is een uitgave van:
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag
Juli 2019 | 122814